Олена МАРЧЕНКО,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри природничо-математичної освіти
Рівненського ОІППО

УПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ, ЯКІ ЗДОБУВАЮТЬ ОСВІТУ ВІДПОВІДНО ДО НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, У КОНТЕКСТІ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Серед основних видів оцінювання результатів навчання за рекомендаціями МОН України щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти виокремлюють: тематичне; семестрове; річне; формувальне (поточне формувальне).

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне).

– ***поточне формувальне оцінювання*** здійснюють, аби допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання;

– ***підсумкове оцінювання*** здійснюють із метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Базові відмінності підсумкового й формувального оцінювання подано нижче *(див. табл. 1):*

Таблиця 1

Підсумкове оцінювання	**Формувальне оцінювання**
Оцінювання знань з предмета	Оцінювання результатів **індивідуальної пізнавальної діяльності**
Оцінювання кінцевого результату	Оцінювання самостійності, співробітництва, **ефективності поточного процесу навчання**
Оцінювання вчителем	**Оцінювання учнями**, самооцінювання, взаємооцінювання
Отримання звіту про результати навчання учнів, їхнє ранжування	Отримання **інтегрованого уявлення про індивідуальний процес учіння,** систематичний поступ здобувача освіти у досягненні цілей навчання

Формувальне оцінювання слід розуміти як:

– *процес пошуку та інтерпретації даних*, які учні та вчителі використовують для того, щоб з'ясувати, як далеко учні просунулись у вивченні предмета, куди їм слід рухатися та як це зробити найкращим чином;

– *усвідомлення учнем дистанції між тим, чого він хоче досягти, і тим, де він знаходиться в даний момент*;

– планування того, що учень повинен зробити, аби скоротити цю дистанцію;

– *моніторинг ефективності* шляхів досягнення запланованої мети, який відбувається під час навчання і є його частиною;

– *індикатор поточного ступеня досягнення мети навчання.*

У процесі навчання *поточне формувальне оцінювання здійснюється системно й систематично* на основі конкретного алгоритму дій педагога, який повинен забезпечити наступність між підходами до оцінювання досягнень здобувачів освіти початкової і базової середньої освіти.

Базові етапи алгоритму організації формувального оцінювання:

– *формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період* (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми тощо);

– *інформування учнів про критерії оцінювання*, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року;

– *надання учням зворотного зв'язку* щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним; *важливо не протиставляти учнів одне одному*;

– *створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія)*, зокрема під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям, наприклад, шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання;

– *корегування освітнього процесу* з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Способи і засоби корегування навчальної діяльності у процесі реалізації формувального оцінювання:

Для учнів: наявність засобів самооцінювання, за допомогою яких вони зможуть перевірити, чи зроблено всі кроки для виконання завдання на найвищому для себе рівні.

Для вчителів: вміння визначати особисті пізнавальні потреби учнів за допомогою інноваційних технік і методик, а також педагогічно доцільних цифрових інструментів. Це допоможе зрозуміти, на якому рівні перебувають зараз учні в опануванні теми чи формуванні відповідної компетентності.

Згідно з методичними рекомендаціями МОН України від 01.04.2022 № 290 характерними дидактичними особливостями формувального оцінювання є такі:

– **формувальне (поточне формувальне) оцінювання**, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання

учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо);

– **основною ланкою в системі контролю в закладах загальної середньої освіти є поточний контроль**, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання.

У процесі формувального оцінювання *самооцінювання може здійснюватися на різних етапах навчальної діяльності*, зокрема як на етапі планування виконання навчального завдання (вироблення критеріїв оцінювання), так і по завершенню його виконання (оцінювання учнем власної роботи за зрозумілими критеріями). Важливим за цих умов є оцінювання вчителем за тими ж критеріями, порівняння оцінки вчителя і учня та з'ясування ймовірних розбіжностей в оцінці.

Із результатів і продуктів навчальної діяльності учень і вчитель можуть формувати «портфоліо успіху», яке відображатиме поступальний рух дитини до запланованої мети навчання.

Технологія портфоліо забезпечує вчителя обґрунтованою інформацією про процес і результати пізнавальної діяльності учня. Портфоліо може містити роботи, що відбираються дитиною, учителем і батьками (наприклад, таблиці «З – Х – Д» за певними темами, хмаринки тегів – ключових понять теми, асоціативні кущі, карти знань тощо), інформацію щодо участі дитини у навчальних дослідницьких (STEM) проєктах, пізнавальних квестах та ін. (наприклад, презентації ключової проблематики проєктів, плани реалізації проєктів, критичний аналіз результатів і продуктів проєктів, рефлексію дитини щодо ефективності власної участі у проєкті тощо), а також результати опрацювання отриманої інформації щодо вивчення прогресу в розвитку дитини за певний період – таблиці фіксації (діаграми, графіки просування дитини індивідуальною освітньою траєкторією) від початкового до проміжного й підсумкового рівня навчальних досягнень, продемонстрованих за певний період вивчення навчальної теми, конкретного розділу навчальної програми, періоду підготовки власних навчальних досліджень, до участі у тематичних тижнях навчальних предметів, інженерних STEM-тижнях, предметних олімпіадах тощо).

Таким чином, портфоліо виконуватиме функції педагогічного інструмента демонстрування успіхів, які досягла дитина, з допомогою якого можна дізнатися про сильні та слабкі сторони її особистості, про хід її мислення й пізнавальних зусиль, про прогрес в опануванні навичками й формуванні предметних і життєвих компетентностей.

Добірка документів, які складають вміст портфоліо, допоможе у підготовці даних щодо заповнення відповідною інформацією свідоцтва навчальних досягнень учнів 5–6 класів *(див. рис. 1)*:

_____

(назва закладу загальної середньої освіти)

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня / учениці _____ класу

_____

(прізвище та ім'я учня / учениці)

_____ навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності*	**Стан сформованості (сформовано/формується)**
виявляє інтерес до навчання	
виявляє розуміння прочитаного	
висловлює власну думку	
критично та системно мислить	
логічно обґрунтовує власну позицію	
діє творчо	
виявляє ініціативу в процесі навчання	
конструктивно керує емоціями	
оцінює ризики	
самостійно приймає рішення	
розв'язує проблеми	
співпрацює з іншими	

Рис. 1. Зразок свідоцтва навчальних досягнень учнів 5–6 класів

Формувальне оцінювання покликане сприяти досягненню кожною дитиною максимально для неї можливих рівнів сформованості ключових компетентностей та наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти і передбачених навчальною програмою очікуваних результатів навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Процес реалізації принципів формувального оцінювання повинен передбачати планування продуктивних способів формування пізнавальних досягнень учнів за наступними критеріями:

– розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

– комунікація (зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

– планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

– рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Орієнтовний перелік інструментів формувального оцінювання подано нижче *(див. табл. 2)*.

Таблиця 2

№ з/п	Назва	Опис інструмента
1	*Аналіз портфоліо*	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи іншу роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	*Відповідь хором*	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	*Візьми і передай*	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Після цього обговорюють результати в групі
4	*Внутрішнє / зовнішнє коло*	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, які стоять навпроти, ставлять одне одному запитання з теми, яку вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	*Газетний заголовок*	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	*Гра в кубик*	Підготуйте 6 запитань до уроку. Об’єднайте учнів у групи по 4. У кожної групи є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	*Доповни думку*	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	*Есе «хвилинка»*	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	*Запис у журнал*	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці.

		Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	*Записні книжки учнів*	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу, як-от: «Куди я рухаюся?», «Де я зараз?», «Як туди дістатися?»
11	*Збір ідей*	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, які завершили роботу, встають. Учитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Учитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	*«З – Х – В» та «З – Х – В»+*	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили з теми?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Після цього кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	*Картка на вихід*	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	*Концептуальна карта*	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	*Лідер за номером*	Учні об’єднуються в групи по чотири, кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Учитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	*Найзаплутаніший / найзрозуміліший момент*	Це варіант однохвилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?
17	*Перевірка неправильного розуміння*	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи

		ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно –неправильно»
18	*Перефразування*	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	*Підбиття підсумків*	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	*Підказка за аналогією*	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____тому що _____
21	*Підсумок «А – Б – В»*	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	*Підсумок або питання на картках*	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: *Перша сторона*: на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. *Друга сторона*: запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	*Підсумок одним реченням*	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «Хто, що, де, коли, як?» стосовно певної теми
24	*Підсумок одним словом*	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	*Подумай – запиши – обговори в парі – поділися*	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	*Подумай – розкажи в парі*	Учитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Учитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	*Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)*	За дві хвилини учні повинні *пригадати* та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини *підсумувати* ці пункти одним реченням, записати одне основне *запитання*, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну *прив'язку* цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	*Рішення – рішення*	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і

		поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	*Самооцінювання*	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	*Семінар за Сократом*	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	*Сигнали руками*	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: – «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). – «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). – «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	*Скажи щось*	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	*Сортування слів*	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	*Спінер ідей*	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	*Спостереження*	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	*Тестування*	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: – декілька правильних варіантів; – правильно / неправильно; – коротка відповідь; – знайди відповідність; – розширена відповідь

37	*Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)*	Учні дають вчителеві зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	*Усне опитування*	Учитель пропонує учнями відповісти на запитання, наведені нижче: 1. Чим це _____схоже на/відрізняється від_____? 2. Які характерні риси/елементи_____? 3. Як іще можна показати/проілюструвати_____? 4. У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? 5. Як _____стосується _____? 6. Які ідеї / деталі можна додати до_____? 7. Наведіть приклад _____? 8. Що не так з_____? 9. Який висновок ви могли б зробити з_____? 10. Які висновки можна зробити з_____? 11. На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? 12. Що ви можете сказати про _____? 13. Що може статися, якщо _____ ? 14. Які критерії можна взяти для оцінки _____? 15. Які докази підтверджують_____? 16. Як ми можемо довести / підтвердити _____? 17. Як це можна розглядати з точки зору_____? 18. Які альтернативи _____ слід розглянути? 19. Який підхід / стратегію ви могли б використати для _____?
39	*Учнівська конференція*	Особиста бесіда з кожним учнем із метою перевірки рівня розуміння
40	*Хрестики-нулики*	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, завдяки яким продемонструють своє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	*Хто швидше?*	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	*Швидкий запис*	Попросіть учнів відповісти за 2–10 хвилин на «відкриті» запитання або твердження

43	*Шкала Лайкерта*	Учитель наводить 3–5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (зазначити що саме)»: – повністю погоджуюся; – не погоджуюся; – погоджуюся; – повністю погоджуюся
44	*«3 – 2 – 1»*	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: – три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне запитання, що залишилося; – три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; – три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; – три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; – три запитання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що відбудеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (із тим, що ви вже знали або випробували)
45	*Трихвилинна пауза*	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень: – Я змінив / змінила ставлення до ... – Я більше дізнався / дізналася про ... – Мене здивувало те, що ... – Я почувався / почувалася ...
46	*Є питання, в кого є відповідь?*	Учитель робить два набори карток: перший набір має запитання за певним розділом навчання, у другому – містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або інший учень зачитує класу запитання з картки. Усі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну відповідь

Інститут педагогіки НАПН України розробив методичні рекомендації щодо особливостей впровадження Державного стандарту базової середньої освіти, розроблення освітньої програми закладу загальної середньої освіти на основі типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, опублікував результати апробації пілотних матеріалів з навчальних

предметів / інтегрованих курсів закладами-учасниками інноваційного проєкту, а також нове навчально-методичне забезпечення навчальних предметів / інтегрованих курсів для 5-х класів закладів загальної середньої освіти, яке містить також матеріали щодо методів та інструментів формувального оцінювання *(див. рис. 2, 3)*:

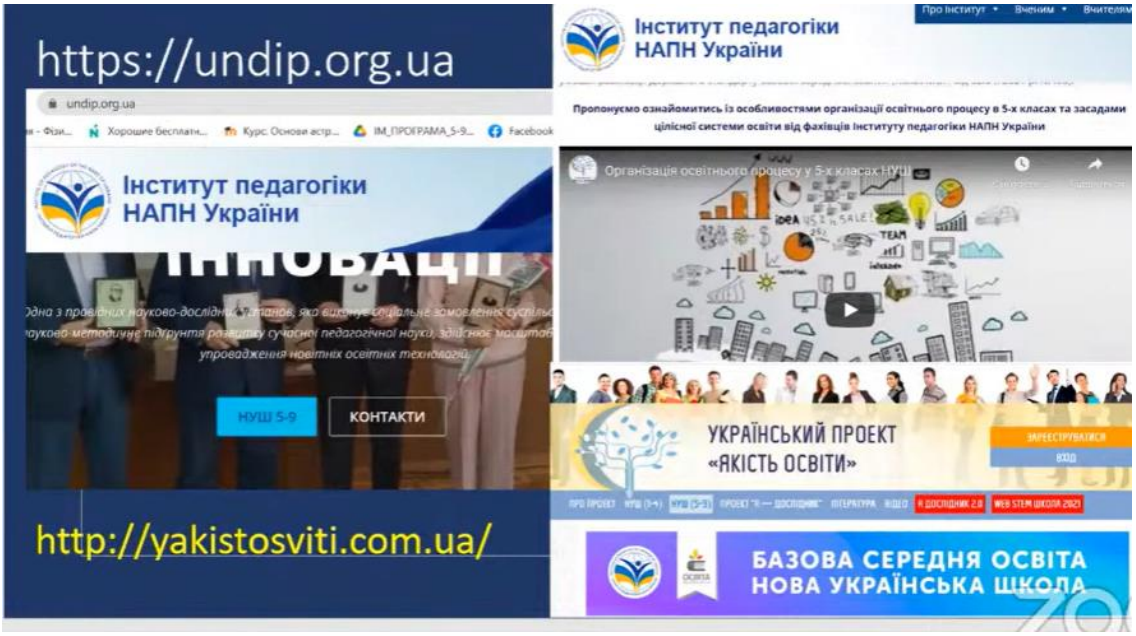

Рис. 2. Екранна копія сторінки сайту Інституту педагогіки НАПН України

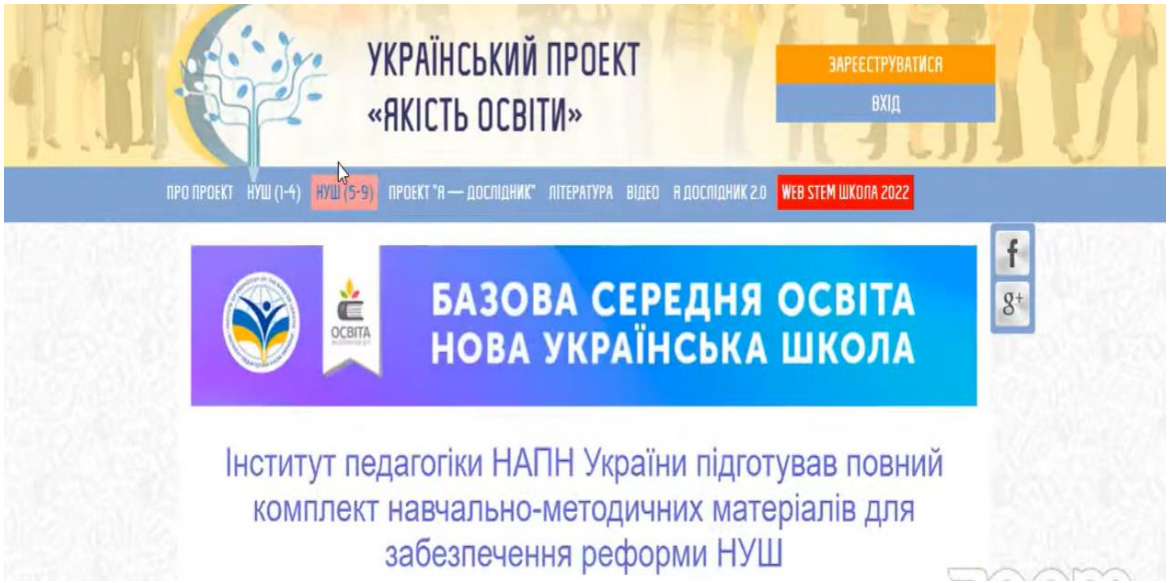

Рис. 3. Екранна копія сторінки сайту Інституту педагогіки НАПН України

Видавничий дім «Освіта» підготував навчально-методичне забезпечення 5 класу НУШ у 2022/2023 навчальному році *(див. рис. 4, 5)*:

Рис. 4. Екранна копія сторінки з вебінару-презентації електронних версій навчально-методичних комплектів НУШ для адаптивного періоду

Рис. 5. Екранна копія сторінки вебінару-презентації електронних версій навчально-методичних комплектів НУШ для адаптивного періоду

Електронні версії презентованого навчально-методичного забезпечення містять роз’яснення щодо роботи вчителя з формами оцінювання, які дозволяють гармонійно поєднувати процес рівневого (бального) оцінювання з формувальним *(див. рис. 6)*:

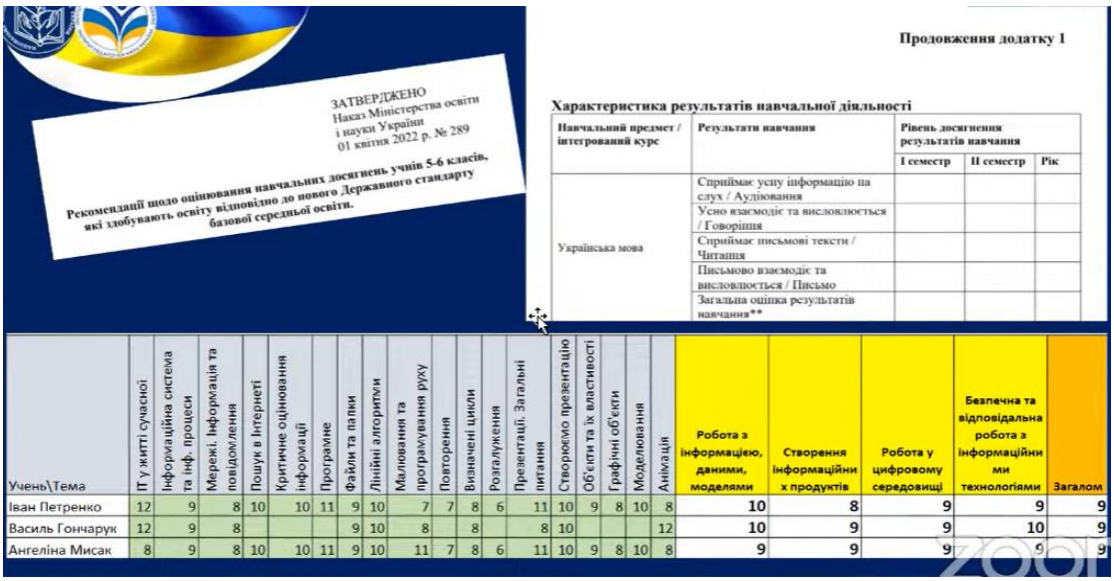

Рис. 6. Екранна копія сторінки вебінару-презентації електронних версій навчально-методичних комплектів НУШ для адаптивного періоду

Упродовж вебінару, презентованого Інститутом педагогіки НАПН України, відбулися презентації напрацювань авторів модельних навчальних програм для учнів 5–9 класів нової української школи. Зокрема, були представлені як програми, так і електронні версії навчально-методичних комплектів НУШ, які містять також методики роботи з інструментами формувального оцінювання) для адаптивного періоду *(див. рис. 7)*:

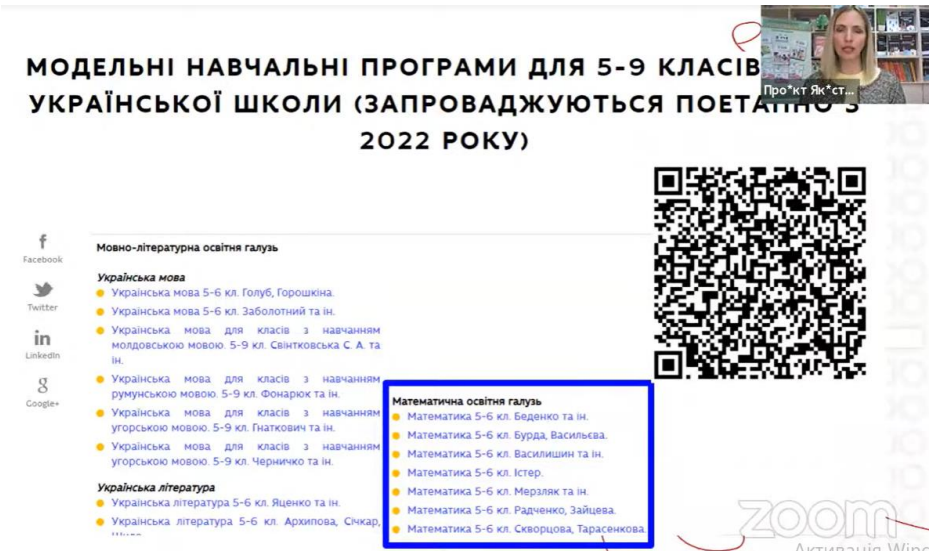

Рис. 7. Екранна копія сторінки вебінару-презентації модельних навчальних програм

Автори модельної навчальної програми з математики для 5–6 класів НУШ С. Скворцова та Н. Тарасенкова розробили два навчально-методичних комплекти щодо реалізації програми, які, зокрема, містять засоби реалізації ідей і принципів формувального оцінювання *(див. рис. 8)*:

Рис. 8. Екранна копія сторінки вебінару-презентації модельної навчальної програми з математики для 5–6 класу НУШ С. Скворцової та Н. Тарасенкової

Навчально-методичні комплекти містять зразки реалізації процесу формувального оцінювання навчальних результатів з математики у 5 класі НУШ *(див. рис. 9–11)*:

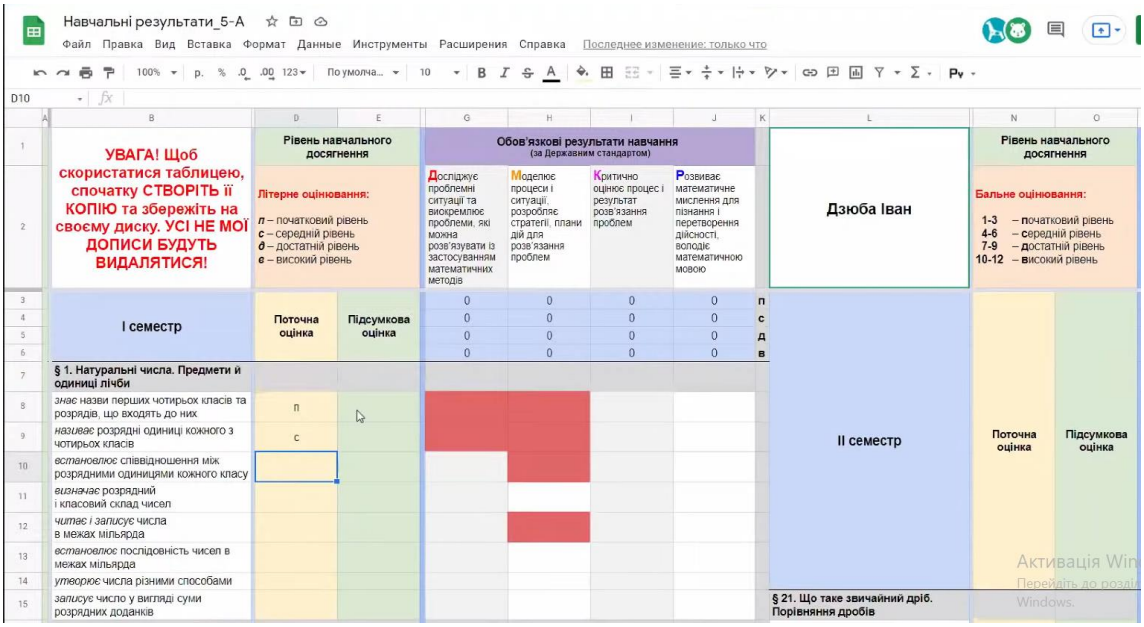

Рис. 9. Екранна копія сторінки вебінару-презентації методичного супроводу модельної навчальної програми з математики для 5–6 класу НУШ С. Скворцової та Н. Тарасенкової щодо технології реалізації формувального оцінювання

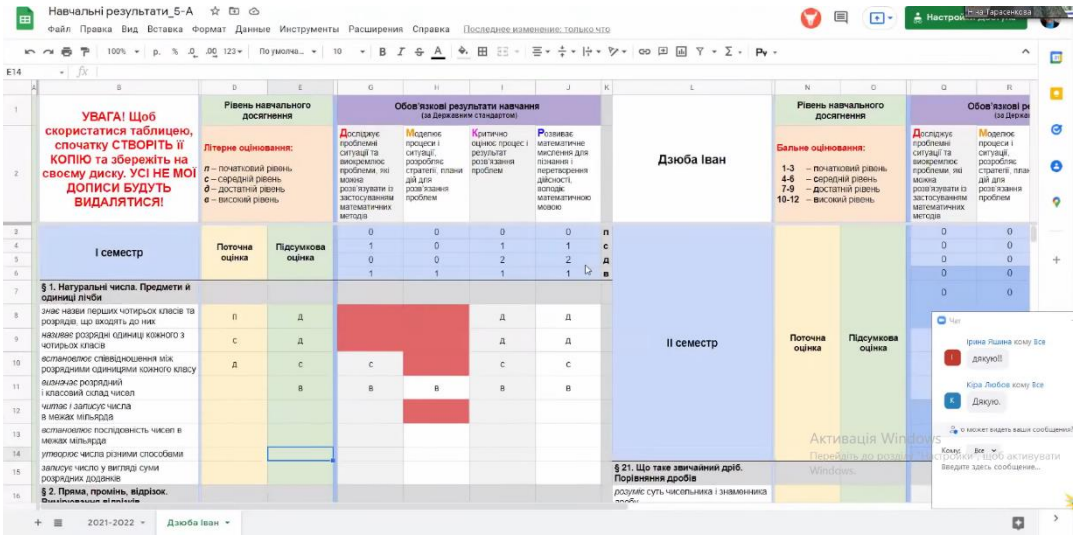

Рис. 10. Екранна копія сторінки вебінару-презентації методичного супроводу модельної навчальної програми з математики для 5–6 класу НУШ С. Скворцової та Н. Тарасенкової щодо технології реалізації формувального оцінювання

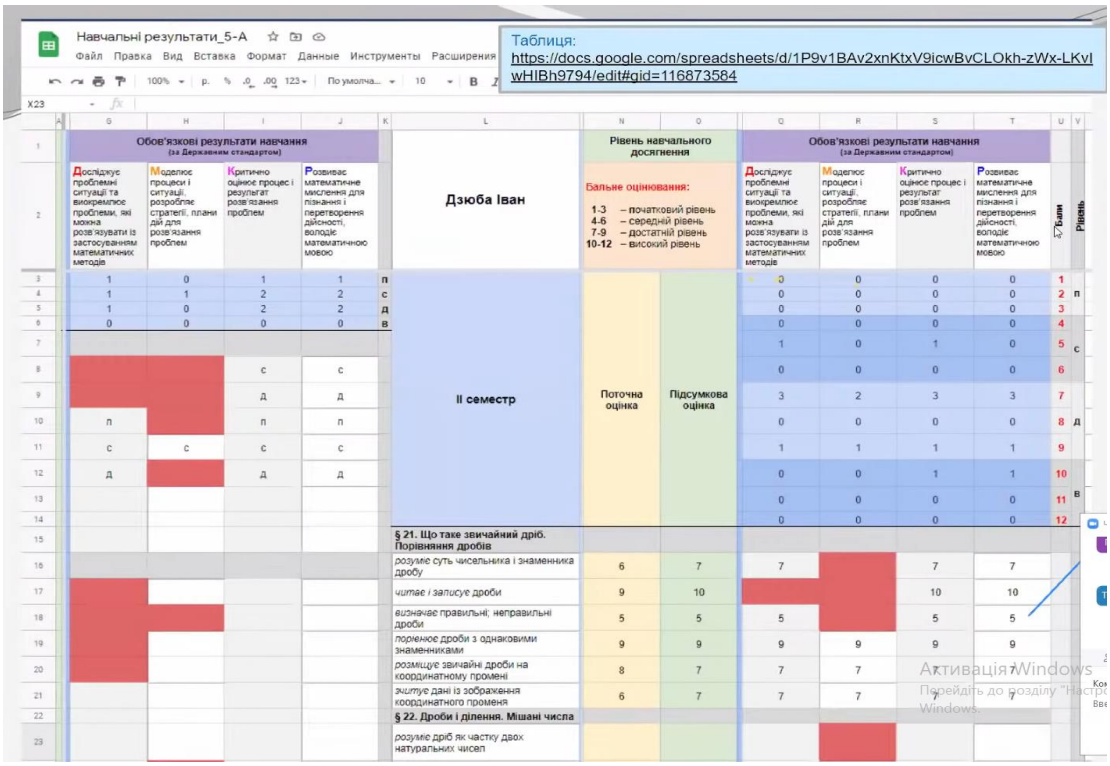

Рис. 11. Екранна копія сторінки вебінару-презентації методичного супроводу модельної навчальної програми з математики для 5–6 класу НУШ С. Скворцової та Н. Тарасенкової щодо технології реалізації формувального оцінювання

Поточне оцінювання означені вище автори модельної програми пропонують здійснювати у процесі опрацювання параграфа, причому вказана форма оцінювання містить також і моніторинг процесу реалізації основних змістових ліній і обов'язкових результатів навчання.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Нормативні документи

– Закон України «Про повну загальну середню освіту»: від 16.01.2020 № 463-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text.

– Державний стандарт базової середньої освіти від 30.09.2020 № 898. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti.

– Нова українська школа. Концептуальні засади реформування загальної середньої школи: від 14.12.2016 № 988-р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf

– Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» від 06.08.2021 № 4.5/2303-21. URL: https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-osoblyvostej-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-5-klasah-nush/.

– Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»: наказ МОН України від 01.04.2022 № 289. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/.

Додаток 2

Глосарій

– ***Формувальне оцінювання*** – інтерактивне оцінювання прогресу учнів, що дає змогу вчителю відповідно адаптувати освітній процес, опираючись на дані відстеження особистісного розвитку дітей та хід набуття ними учбового досвіду, а також предметних і життєвих компетентностей.

– ***Державні стандарти загальної середньої освіти*** – вимоги до обов’язкових результатів навчання та компетентностей здобувача загальної середньої освіти відповідного рівня. Документи державного стандарту визначають загальний обсяг навчального навантаження та форми державної атестації здобувачів освіти на відповідному рівні загальної середньої освіти, характеристики змісту навчання, принципи організації освітнього процесу, систему управління змістом освіти, змістові лінії та очікувані результати навчання за освітніми галузями.

– ***Математична компетентність*** – здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв’язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини.

– ***Учитель-фасилітатор*** – педагог, професійна діяльність якого відбувається на основі особистісно зорієнтованого підходу до організації освітнього процесу, який виявляє толерантність, емпатійність щодо внутрішнього світу здобувача освіти, сприяє його успішному просуванню в потоці навчальної інформації, полегшує вирішення проблем, що виникають, допомагає освоїти великі обсяги різноманітної інформації, усвідомити свої здібності, свої особистісні якості, забезпечити підтримку потреби в саморозвитку та самовдосконаленні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту»: від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: від 14.12.2016 № 988-р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf.
3. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text
4. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5–6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти: наказ МОН України від 01.04.2022 № 289. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/ .
5. Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» від 06.08.2021 № 4.5/2303-21. URL: https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-osoblyvostej-organizatsiyi-osvitnogo-protsesu-5-klasah-nush/.
6. Організація освітнього процесу в 5-х класах закладів загальної середньої освіти / Інститут педагогіки НАПН України. 2022. URL: https://undip.org.ua/announce/orhanizatsiia-osvitnoho-protsesu-v-5-kh-klasakh-zakladivzahalnoi-serednoi-osvity/.
7. Формула Нової української школи та її реалізація в навчально-методичному комплекті для 5 класу: вебінар. 2022 URL: https://sites.google.com/view/labmo-cdu/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97/%D0%B4%D0%BB%D1%8F-5-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B2-%D0%BD%D1%83%D1%88/%D0%B2%D0%B5%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80-15-02-2022?authuser=0